

Sjónvarp Føroya avdúkar loyniligt danskt notat:

Danir vilja tryggja donskum feløgum fyrimunir í eini oljuvinnu við Føroyar

Løgmaður: -Tað liggur púra fast. Danir eru líka vælkomnir sum aðrir í føroyska oljuvinnu. Men teir fáa ongur fyrimunir.

JAN MÜLLER

Danskir embætismenn hava loyniliga arbeitt við uppskoti um at stovna eitt alment dansk-føroyskt oljufelag. Endamálið var at tryggja Dong og Dapas fyrimunir og at tryggja danska statinum inntøkur og eftirlit við oljuvinnu á øllum tí føroyska økinum í 15 ár.

Hetta vóru høvuðstíðindini í Degi og Víku týskvöldi 1. apríl.

Sosialurin kann vátta fyriteimur lesarum, seg kenna seg sendar apríl, at talan er ikki um eina aprilsøgu.

Vit hava m.a. fingið fatur á umrøddu notati, sum vit prenta brot burtur úr.

Sambart sjónvarpinum hevur danska embætisverkið ikki ligið at tí lætu síðuni, eftir at undirgrundin varð yvirtikin, men hevur tvørturímóti arbeitt hart við spurninginum um føroysku undirgrundina eftir at teir sleutu málsekinum.

Tær mongu Danmarkarferðirnar hjá landsstýrinu snúðu seg ikki bert um bankar, skuld og kvotur. Danir høvdu ferð eftir ferð trýst á landsstýrið fyrri at fáa eina avtalu, sum skuldi tryggja danska statinum fyrimunir og møguligar inntøkur við eina oljuvinnu í Føroyum.

Hetta gjørdist sambart Sjónvarp Føroya í fyrsta umfari bert til, at føroyingar bundu seg til at brúka danska sakkunnleika á oljuøkinum, um hann er kappingarførur.

Í Degi og Víku 1. apríl varð vist á, at í 94 vóru danir vornir ótolnir, tí tað hendi ov lítið við oljuleit-ingini.

Tann sonevndi Føroya bólkurin hjá donsku stjórnini bílegði eitt notat úr danska orkumálaráðnum.

Skitsa gjørd

Har varð so ein skitsa lögð fyrri at stovna eitt alment dansk-føroyskt oljufelag. Endamálið við felagnum var einfalt. Felagið skuldi so at siga bert vera eitt eitt við eina dansk-føroyskari nevnd ovast. Henda nevnd skuldi gera avtalur við almenna danska felagið Dong og dótturfelagið Dapas um samstarv fyrri at fáa tey inn á føroyska økið.

Felagið skuldi fáa einkarrætt at útvinna olju undir Føroyum í 10 ár fyrri alt økið og í 15 ár fyrri helvtina av økinum. Sambart notatinum skuldi eitt slíkt felag tryggja danska statinum vinning og

tryggja statinum innlit og eftirlit við oljuvinnuni undir Føroyum.

Marita Petersen, sum var lögmaður í 1994 upplýsir fyrri sjónvarpinum, at hon

kennir einki til eitt notat um eitt felags oljufelag.

-Tað er ikki lagt fyrri okkum politiskt sigur hon.

-Kortini trýstu danir hart á okkum fyrri at tryggja síni

áhugamál í undirgrundini. Men allir slíkir tankar um at binda okkum tættari at donskum fyrirøkum vórðu afturvístir sigur Marita Petersen við sjónvarpið.

Danir ongan framhjárætt

Undir samráðingunum í november í 1994 tryggjað vit okkum, at danir sleptu sínum ætlanum um framhjárætt í føroyskari oljuvinnu.

Hetta sigur Edmund Joensen, lögmaður í eini viðmerking til sjónvarpið í sambandi við tað higartil ókenda notatið hjá danska orkumálaráðnum.

Nú skulu vit stovna eitt alment føroyskt oljufelag uttan danska stýring mælið lögmaður til.

Løgmaður sigur við sjónvarpið, at hann hevur ongantíð sæð hetta notatið og hevur heldur ikki fingið fyrilagt hesar tankar politiskt.

Nú tá sjónvarpið hevur fyrilagt lögmanni umrødda notat heldur hann tað kunna vera eitt náttúrligt ting til fyrireikingarnar til tær samráðingar, sum skulu vera millum føroyingar og danir seinni í ár.

-Tað stíð í tí avtaluni, sum tað undanfarna landsstýrið gjørdi við danir, at man skuldi samráðast um „udmøntningen“ av undirgrundaravtaluni.

Felagslýsingin eftir samráðingarnar í november í 94 millum Føroyar og Danmark, hevði bert tað við, at danska stjórnin av sínum eitingum heitti á donsk feløg um at bjóða seg fram at í Føroyum. Hetta var tí, at vit finga steðgað donsku ætlanum at binda føroyingar til danskar fyrirøkur sigur Edmund Joensen, lögmaður víðari við sjónvarpið.

Bæði Dong og Mærsk eru við í oljusamtøkum við onnur feløg, sum hava áhuga fyrri í føroyska økinum og ynskja at vera við í einum komandi útjóðing-arumfari.

Men tað mest ítøkiliga úrslitið higartil fyrri donsku fyrirøkurnar - undirstrikir sjónvarpið - er, at Dapas í fjør gjørdist operatorur í Lopransboringini og at Mærsk Contractors fekk sjálvt boriarbeidið.

Danir vælkomnir men ongur fyrimunir

Spurningurin er so um tey greiðu áhugamálini hjá danska statinum í føroysku undirgrundini harvið eru nýktad spyr sjónvarpið og lögmaður svarar:

-Tað liggur púra fast.

Danir eru líka vælkomnir sum aðrir í føroyska oljuvinnu, men teir fáa ongur fyrimunir. Tað er sligið fast í avtaluni.

Edmund Joensen hevur tikið stig til at seta eina nevnd, sum skal fyrireika stovnan av einum almennum føroyskum oljufelag. Felagið skal fáa rætt at traðka til, um onnur feløg finna olju, og felagið skal bert fara inn í sjálva útvinningina veit sjónvarpið at siga frá.

Uppá fyrispurning um nú danir gjarna vilja vera við í hesum - tá teir hoyra upp-

skot lögmanns um eitt alment oljufelag - tí teir halda hetta vera rætt og rimuligt í sambandi við undirgrundaravtaluna svarar lögmaður:

-Hetta er eitt reint føroyskt oljufelag og hevur einki við samráðingar við nakran at gera. Hetta er eitt oljufelag, sum landskassin einsamallur skal leiða, og hetta skal vera eitt uppskot til lögtingið at taka støðu til saman við samlaðu oljurapportini í heyst.

Skrá fyrri apríl 1997

Framsýningin »Ung List« er í húsinum til 7. apríl

Apríl mánaður í Norðurlandahúsinum verður merktur av sang, dans, leiki, ljóði og ljósi. Tað er nevnliga føroyski ungdomssangleikurin SKEYK, ið verður á pallinum.

SKEYK er ein søga um at bliva vaksin og um identitet í einari skiftandi verð, eitt samtiðarævintýr um at yvirvinna mótstöðu við øllum sansum og dimensiónum heilskapar. Men fyrst og fremst er tað ljós, litir, dansur og sangir til eina rúgvu av nýskrivnum tónleiki frá fríðarligum kvæðum til villan ótarnaðan ráan rock.

Høvuðsstuðul: Føroya Sparikassi.

SKEYK verður frumframført leygardagin 19. apríl kl. 19.30

Framførsur verða:

Leygardagin 19.	kl. 19.30
Sunnudagin 20.	kl. 16.00
Mánadagin 21.	kl. 19.30
Týsdagin 22.	kl. 19.30
Mikudagin 23.	kl. 19.30

Kostnaður kr. 150,-

SKEYK eitur leikurin við føroyskum orði, sum ikki er komið í nakra orðabók enn - men tað verður! Var fyrr vanliga stavað við j: Sjejk, serliga norðanfjords.

SKEYK hevur við tað enska orðið shake at gera, sum til dømis í milkskaka, ið er eitt glas við ymskum keldum og setum rørt upp í skúm.

SKEYK er okkurt, sum er blandað saman í litlum ella stórum ilati og rist væl saman. Ilatið kann væl vera eitt hjarta, tá ið kenslurnar fara at kóka og bløðrur koma í.

SKEYK er í stuttum nakað, sum kann skaka. Fáa eyguni upp og oyruni á glopp, tað óvænata, tað líftagra, tað harðliga, tað søta, tað súra og viðhvørt forargiliga.

Norðurlandahúsið er opið:
Yrkadagar kl. 10-18 • Sunnudagar kl. 14-18

